

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

(א) [לעיל ב:ג] (ב) חולין ס: (ג) וזה סוד מסודות הקבלה ואין להבינו כמשמעו ח"ו כי כל כבודה בת מלך פנימה. (ד) [נפס"א: ע"ל]. (ה) [נפס"א: ע"ל]. (ו) [נפס"א: ע"ל]. (ז) [נפס"א: ע"ל]. (ח) [נפס"א: ע"ל]. (ט) [נפס"א: ע"ל]. (י) [נפס"א: ע"ל]. (יא) [נפס"א: ע"ל]. (יב) [נפס"א: ע"ל]. (יג) [נפס"א: ע"ל]. (יד) [נפס"א: ע"ל]. (טו) [נפס"א: ע"ל]. (טז) [נפס"א: ע"ל]. (יז) [נפס"א: ע"ל]. (יח) [נפס"א: ע"ל]. (יט) [נפס"א: ע"ל]. (כ) [נפס"א: ע"ל]. (כא) [נפס"א: ע"ל]. (כב) [נפס"א: ע"ל]. (כג) [נפס"א: ע"ל]. (כד) [נפס"א: ע"ל]. (כה) [נפס"א: ע"ל]. (כו) [נפס"א: ע"ל]. (כז) [נפס"א: ע"ל]. (כח) [נפס"א: ע"ל]. (כט) [נפס"א: ע"ל]. (ל) [נפס"א: ע"ל].

תורה אור השלם

1. השעיר עזים אחד לחטאת ק"ל על עולת הקומיד יצשה ונסביר: במדבר כח טו

מוסף רש"י

כל השעירים. כל שעיר מוספין. בין שעיר הנעשה בחוץ דיום הכפורים, בין של רגלים בין של ראש חודש, כפרתו שוה. כולו מכפרים על כל בין על שאין זה ידועה בתחלה ויש זה ידועה לבסוף. בין על שאין זה ידועה לא טהור שאלו את העמאל, ונפקא מינה לטומאה שאירעה בין זה לזה, אבל שער הנעשה בפנים לא נתקן עליו שאינו מכפר עס אלו ולא אלו חולין את תלייתו כשם זה ידועה בתחלה ואין זה ידועה בסוף כדלמור בגמ' (שעיר ב:). חטא שאין מכיר בו אלא ה' יהא שער זה מכפר. ושאר השעירים למדים ממנו (במדבר כח טו). שנאמר בו לה'. כולוהו רגלים מכיר ושער חטאת אחד ולא מכיר בו לה' (חולין ס:).

כפרתו שוה. ונפקא מינה לטומאה שאירעה בין זה לזה: **אלא למאי הלכתא איתקש.** הואיל דלאו לידועה איתקוש דתנן במתני' [ב:]: **אינו מכפר בשאר עבירות.** אלא בטומאת מקדש וקדשיו כדדרשין לעיל [ז:]: **מאי טעמא דרבי יהודה.** דלמך כל האחרים מכפרין על שאין זה ידועה לא בתחלה ולא בסוף חוץ משל יוה"כ: **לחטאת לה'.** בשל ראש חודש כתיב: **היזאו כפרה.** להפס דעתה של לזנה: **א"כ.** דלכדר"ש בן לקיס לחודיה הוא דלמא: **ונכפר נמי אשאר עבירות.** כל חטא שלא נודע דהא קרא סממא כתיב: **וזה בא בזמן קבוע.** שער יוה"כ דחילין: **מה זה אינו מכפר כו'.** דהא איתקש לפנימי: **הא נמי דרשנא דבי רבי ישמעאל.** הואיל וזה בא כו' וילף לכו אי מדרשא חדש אי מדיוס הכפורים: **מרוצה כפרתו.** של יוה"כ שהוא מכפר על כל עבירות תאמר ברגלים ואע"ג דכתיב בכו לכפר (י) אימא לא מכפרי אמידי דעון כרת: **התם**

אלא אחת בשנה: ולר' ישמעאל דאמר אין בה ידועה בתחלה ויש בה ידועה בסוף בר קרבן הוא שער הנעשה בחוץ אמאי מכפר על שאין בה ידועה לא בתחלה ולא בסוף האי שעירי הרגלים ושעירי ראשי חודשים מכפרין סבר לה כר"מ דאמר (ב) כל השעירים כפרתו שוה על טומאת מקדש וקדשיו אלא למאי הלכתא איתקש חיצון לפנימי מה פנימי אינו מכפר בשאר עבירות אף חיצון אינו מכפר בשאר עבירות: על שאין בה ידועה בתחלה ולא בסוף שעירי רגלים ושעירי ראשי חודשים מכפרין דברי ר' יהודה: א"ר יהודה אמר שמואל מ"ט דר' יהודה אמר קרא 'ושעיר עזים אחד לחטאת לה' חטא שאין מכיר בו אלא ה' יהא שער זה מכפר והאי מיבעי ליה לכדר"ל דאמר ר"ל מה נשתנה שער של ר"ח שנאמר בו לה' אמר הקב"ה שער זה יהא כפרה (ג) על (ד) שמיעטתי את הירח א"כ לימא קרא על ה' מאי לה' לכדאמרן ואימא כוליה להכי הוא דאתא א"כ נימא קרא חטאת ה' מאי לה' שמעת מינה תרתי ונכפר נמי אפי' בשאר עבירות תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע וזה בא בזמן קבוע מה זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אף זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אשכחן שעירי ראשי חודשים שעירי הרגלים מנלן וכי תימא הא נמי כדתנא דבי ר' ישמעאל איכא למיפך אי מדרשא חדש שכן תדיר אי מדיוס הכפורים שכן מרובה כפרתו וכי תימא הא

אלא פעם אחת בשנה. אע"ג דכי מתיידע ליה אחר יוה"כ מציא חטאת מ"מ כפרה זו של תלויה אינה אלא פעם אחת א"כ לא מיקרי פעמים בשנה אלא כשזמנן קבוע: **ולרבי ישמעאל דאמר לא צעי ידועה בתחלה כו' ופשיטא ליה להש"ס** דלא צעי אפי' ידועה בית רבו לפי המסקנא דמוקי (לעיל דף ה.) מתני' כרבי דלא מסתבר ליה שסבור שום תנא ידיעת בית רבו שמה ידועה אלא רבי: **חיצון אמאי מבפר.** וליכא למימר שיתלה על שיש זה ויש זה היכא דלמתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה דהאי צר קרבן הוא אע"ג דגבי שער הפנימי אי לאו קרא דחטאים דומיא דפשעים ה"א דתולה מ"מ הואיל וגלי לן קרא התם דלא מכפר אמידי דבר קרבן סברא הוא דכולהו נמי לא מכפרי והשתא אמי שפיר הא דקאמר לקמן אמילתיה דר"ש אשעירי רגלים ע"כ אין מכפרים אלא אאין זה ואין זה ולא מוקמה איש זה ויש זה ואמתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה אבל אין נראה לומר דהא דלא קאמר הכא דמכפר איש זה ויש זה ואמתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה משום דחילון איתקש לפנימי ובסמוך דקאמר אלא למאי הלכתא איתקש להדי המ"ל דליתקש להכי אלא דכלאו הכי משני שפיר דלקמן אמלתיא דר"ש גבי שעירי רגלים לא יתייבז צד: **ע"ש שאין בה ידועה** דא בתחלה ולא בסוף. וא"ת ולרבי ישמעאל נפיק וימא דפנימי מכפר אאין זה ואין זה ושעיר החילון איש זה ואין זה דהא אין זה ואין זה ידועה מעיקרו צל יכול ליזכר מדבר שלא היתה לו ידועה מעולם ולפי המסקנא דרבי ישמעאל סבר לה כר"מ דכל השעירים כפרתו שוה אמי שפיר דלא מ"ל נפיק מיפך דהא צ"ח כתיב לה' שאין מכיר בו אלא ה' וא"ת לרבי ישמעאל למאי איתקשין לכל חטאתם וי"ל כי היכי דלא נימא דנכפר כפרה גמורה: **סבר לה בר"מ.** לאו דוקא כר"מ דר"מ צעי ידועה בתחלה דקתני לקמן דכולהו מכפרין על שאין זה ידועה בתחלה ויש זה ידועה בסוף ואילו לר' ישמעאל הא צר קרבן הוא: **מאי טעמא דר' יהודה.** וא"ת מאי קצעי הא ע"כ ליכא לאוקומה לכפרה דרגלים ודר"ח אלא באין זה ואין זה דלש זה ידועה בתחלה או בסוף פנימי וחילון מכפרין וי"ל דצעי מאי טעמא דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו אימא בשאר עבירות אי משום בנין אב דמי דבי ר' ישמעאל הא איכא למיפך כדפריך בסמוך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ומשני לחטאת לה' חטאת שאין מכיר אלא ה' וכיון דמכפר אאין זה ואין זה לא שייך למיפך מה ליוה"כ כו' דגילוי מילתא בעלמא הוא דחטאת דקרא היינו טומאת מקדש וקדשיו כדלמך בסמוך: **שעיר זה יהא כפרה ע"ל.** פירש צערון שער זה כפרה לישראל ועלי לקבוע זמן כפרה זו וקצעתו ב"ח להפס דעתה של ירח: **הוא"ל** וזה בא בזמן קבוע. פ"ה שער חילון וכן צ"ל דאי מפנימי גמר בסמוך דפריך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ה"ל למיפך שכן נכנס דמה לפני ולפנים ועוד אדילף מפנימי לילך משעיר המשתלח דמכפר אשאר עבירות אע"ג דשעיר המשתלח אין קרבן פנימי נמי לאו קרבן גמור הוא דנשרף חוץ למחנה ואית לן למילף טפי משעיר המשתלח דהוי חוץ מחוץ לכל השתא דגמור מחילון ינחא טפי דדמו אהדדי טפי משעיר המשתלח וינחא נמי דלאיטריך לעיל חילון מכפר מפנימי דאין ללמוד בתחלה מה דבין אב דחוק מפנים לא ילפין וא"ת אי מחילון גמר תפשוט מהכא דדבר הלמד בהיקש חוץ ומלמד בבנין אב דחילון גופיה לא ידעין דמכפר אטומאת מקדש וקדשיו אלא משום דהוקש לפנימי וצביא היא צפ' אחיהו מקומן (נפס"א דף ג.) וי"ל דהאי לא חשיב בנין אב אלא גילוי מילתא בעלמא כדמוכח בסמוך והשתא נמי א"ש דקאמר ואיתקוש שעירי רגלים לשל ר"ח אע"ג דשל ר"ח לא ידעין אלא בבנין אב דחילון וחילון מהיקשא דפנים ובקונטרס פירש בסמוך דדבר הלמד בבנין אב חוץ ומלמד בהיקש וילפין שעירי רגלים מר"ח אע"ג דר"ח לא ידעין אלא בבנין אב מיוה"כ וא"ל לומר כך דהא צביא היא צפ"ק אחיהו מקומן (שם דף ג.) אי דבר הלמד בבנין אב חוץ ומלמד בהיקש אי לא ועוד דהכא גרע מדבר הלמד בהיקש דאין חוץ ומלמד בהיקש כדפ"ה גופיה בסמוך דהכא שעירי ראשי חודשים גמרינן משעיר החילון דגמר בהיקש מפנימי: **אף זה אינו מבפר בו.** ואין להקשות וגילף מהאי בנין אב דליכפר נמי ר"ח אכפרה דחילון דהא איתקש חילון לפנימי שלא תהא כפרתו פעמים בשנה ועוד דלענין זה איכא למיפך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו דהשתא ליכא למימר גילוי מילתא הוא דקרא דר"ח לא משמע אלא אאין זה ואין זה: **שעירי רגלים מב"ט.** הכא אין לפרש מנין דלא מכפרי נמי אשאר עבירות כדצעי לעיל אדר"ח דא"כ מאי פריך בסמוך שכן תדיר שכן מרובה כפרתו אדרבה כ"ש דגילף מהתם דאע"ג דחמירי לא מכפרי נמי אשאר עבירות אלא יש לפרש מנלן דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו דאיכא כרת אימא דלא מכפר אלא בשאר עבירות דליכא כרת כיון דאין כפרתו מפורשת ולא דמי לדרי"ח שפורשת דחטא שאין מכיר בו משמע כל חטאים שאינם ידועים כדפירש הקונטרס בסמוך ולהכי צעי מנלן דלא מכפרי נמי אשאר עבירות ולהכי נמי חשיב לה בסמוך גילוי מילתא בעלמא: **שכן מרובה כפרתו.** פ"ה מרובה כפרה של יום והדין עמו דאין לפרש שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו דאית בהן כרת דהא היא גופה צעין למילף וא"ת והיכי צעי למילף מדיוה"כ והא דבר הלמד בהיקש אינו חוץ ומלמד בבנין אב ומה לר"ח פירכא דשכן כפרה מרובה וי"ל דלאיטריך הא פירכא דלא ילף מדרי"ח דאי פרכת מה לדרי"ח שכן תדיר נימא יוה"כ יוכיח אבל השתא דאיכא פירכא ליכא למימר תוכיח וא"ת וגילף במה ה"ל מתרייהו וי"ל דאיכא למיפך שכן מרובה כפרתו דר"ח הואיל ותדיר חשיב קלת מרובה כפרה:

אסיקנא דשני השעירים הנעשה בחוץ והנעשה בפנים אינן מכפרים בשאר עבירות. אלא בטומאת מקדש וקדשיו בלבד: **מתני' על שאין** בה ידועה לא בתחלה ולא בסוף כו'. מאי טעמא דכתיב ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. חטא שאין מכיר בו אלא ה'. שער זה מכפר. (א) ואחריתי יהא דחילין תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע ושעיר יום הכפורים אין מכפר אלא בטומאת מקדש וקדשיו. אף זה כן.

(ב) אולי צ"ל ואמרין מו.